
КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА ТА ПРАГМАТИКА

Отримано: 31 січня 2024 р.

Прорецензовано: 26 лютого 2024 р.

Прийнято до друку: 1 березня 2024 р.

e-mail: Ruslana_box_2@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6858-1647>

Web of Science Researcher ID: JZC-9042-2024

DOI: 10.25264/2519-2558-2024-21(89)-11-15

Гончарук Р. А. Репрезентація художніх образів головних персонажів у творах Ганса Крістіана Андерсена. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 21(89). С. 11–15.

УДК: 821.113.4(430)-3Andersen

Гончарук Руслана Анатоліївна,
старший викладач кафедри практики німецької та французької мов,
Рівненський державний гуманітарний університет

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ХУДОЖНІХ ОБРАЗІВ ГОЛОВНИХ ПЕРСОНАЖІВ У ТВОРАХ ГАНСА КРІСТІАНА АНДЕРСЕНА

Творчість видатного данського письменника XIX століття Ганса Крістіана Андерсена ще в часи розквіту його таланту перебувала в колі інтересів представників літературної критики. Не змінився стан речей і на сьогоднішній день. Неординарний та багатогранний геній Андерсена і до тепер є предметом досліджень літературознавців по всьому світі. Адже, з впевненістю можна сказати, що Андерсен, – це один із тих авторів, з якими ми знайомимося ще в ранньому дитинстві, у період, коли батьки відкривають перед нам чарівний світ літератури читанням казок на ніч. І саме казки стали візитівкою творчості данського письменника. Але його літературна спадщина включає в себе романи, есе, повісті, драматичні та поетичні твори. І значна частина з них перекладені багатьма мовами світу. Творча манера автора, його геній, світогляд та талант викликають жваву дискусію в науковому світі, що і обумовлює актуальність даної наукової розвідки, оскільки на сьогоднішній день ще не поставлено (напевне, і це довго не буде поставлено) кінцевої крапки в питанні дослідження різних аспектів творчості Г. К. Андерсена. Для розуміння творчого задуму та манери автора важливим є питання інтерпретації художніх образів персонажів. В даному науковому дослідженні робиться спроба аналізу лінгвістичних засобів створення художніх образів персонажів казок та оповідань Г. К. Андерсена для визначення їх ролі в процесі сприйняття та розуміння творчої манери, світогляду та ідеології автора. Матеріалом слугують казки та повісті данського письменника, перекладені німецькою мовою. В ході роботи над дослідженням було визначено, що одним із найпоширеніших способів репрезентації художнього образу персонажу є непряма авторська характеристика, яка включає серед усього іншого і авторську характеристику персонажу. Наряду з цим письменник приділяє мало уваги портретному опису персонажів, очевидно, вважаючи його менш промовистим, аніж вчинки та думки героїв.

Ключові слова: казка, художній образ, персонаж, портрет, характер.

Ruslana Honcharuk,
Senior teacher of the department of practice of German and French languages,
Rivne State University of the Humanities

REPRESENTATION OF THE ARTISTIC IMAGES OF THE MAIN CHARACTERS IN THE WORKS OF HANS CHRISTIAN ANDERSEN

The work of the outstanding Danish writer of the 19th century, Hans Christian Andersen, was in the focus of attention of representatives of literary criticism even in the pick of his talent. The state of things has not changed to this day. After all, we can say with confidence that Andersen is one of those authors with whom we get to know in early childhood, during the period when parents open the magical world of literature to us by reading fairy tales at night. And it was fairy tales that became the hallmark of the Danish writer's work. But his literary heritage includes novels, essays, short stories, dramatic and poetic works. And a significant part of them have been translated into many languages of the world. The creative manner of the author, his genius, worldview and talent cause a lively discussion in the scientific world, which determines the relevance of this scientific research, since to this day the final point has not been set (probably, and will not be set for a long time) in the issue of researching various aspects of creativity G.K. Andersen. In this scientific study, an attempt is made to analyze the linguistic means of creating artistic images of characters in fairy tales and stories by H.K. Andersen to determine their role in the process of perceiving and understanding the author's creative manner, worldview, and ideology. During the work on the research, it was determined that one of the most common ways of representing the artistic image of the character is the indirect author's characteristic, which includes, among other things, the author's characteristic of the character. Along with this, the writer pays little attention to the portrait description of the characters, apparently considering it less expressive than the actions and thoughts of the characters.

Keywords: fairy tale, artistic image, personage, portrait, character.

Постать данського письменника Ганса Крістіана Андерсена є всесвітньовідомою та шанованою серед літературознавців та читачів. Його літературний спадок як талановитого митця по праву можна назвати яскравим діамантом в скарбниці

передової літературної спадщини світу. Андерсен по собі залишив широкий спектр літературних творів, який включає поетичні творіння, романи, повісті, драматичні твори. Проте, якщо запитати пересічного громадянина, що при згадці імені Ганса Крістіана Андерсена відразу спадає йому на думку, це будуть казки. Саме з них почалося і для автора даної розвідки знайомство із творчістю цього талановитого автора. В них письменник талановито змальовував людські характери, впливаючи таким чином на сприйняття їх читачем, доносячи через них власні ідеї, власний світогляд. Власне проблема дослідження шляхів та художніх засобів репрезентації художніх образів та характерів персонажів обумовлює **актуальність** нашого дослідження. Адже інтерпретація художніх образів є важливою умовою для розуміння творчого замислу та світогляду автора.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Варто зазначити, що творчість данського письменника Ганса Крістіана Андерсена постійно перебуває в колі інтересів дослідників в усьому світі. Проте не можна стверджувати, що творчий доробок автора на сьогоднішній день висвітлено в повній мірі. Навіть не всі казки та історії, які вийшли з-під його пера ґрунтовно висвітлені в літературознавчій критиці. Частково це пояснюється тим, що не всі твори письменника перекладені на іноземні мови, значна їх частина доступна лише читачам, які володіють данською мовою. Для нашого дослідження ми обрали збірку казок та повістей Ганса Крістіана Андерсена, перекладених німецькою мовою.

Серед науковців, які досліджували літературний здобуток Андерсена були такі літературні критики-представники скандинавських країн, як Георг Брандес, Генрік Герц, Сьорен Кіркегард, Йоганес Карстен Гаух та інші. Брандес зауважував, що Андерсен «був з усіх письменників [той], хто ганьбив критиканів і підтримував усі вульгарні загальнонародні форми упередження проти критики як такої і тим самим підносив ідею про критицизм як неповагу й погану славу» (Bøgh Bille & Nikolaj, 1878: 24) Що стосується творчості Андерсена як казкаря, то Брандес висловив думку, що справжнє мистецтво покликає бути правдивим, нести істину, а цього не вистачає в деяких творах Андерсена. (Bredsdorff Elias, 1994) Також свої дослідження присвятили творчості Андерсена Свен Рассел, Емі ван Маркен, Мерете Кйолер та інші. Серед українських науковців власні праці дослідженню літературного спадку Ганса Крістіана Андерсена присвятили Ольга Деркачова, яка на прикладі казки «Історія однієї матері» розглядає притчевість як важливу характеристику казок письменника. (Деркачова, 2020:17-24) Дослідженню казок Андерсена як крєалізованих текстів присвячена праця Олени Росстальної (Росстальна, 2020:35-41) Автобіографічні елементи в романі Андерсена «Усього тільки скрипаль» стали об'єктом наукової розвідки Алли Мартинець. (Мартинець, 2020: 30-34)

Метою даної наукової розвідки є аналіз лінгвістичних засобів створення художніх образів персонажів в літературних творах Ганса Крістіана Андерсена та їх роль у розумінні авторського стилю та творчого замислу. **Об'єктом** дослідження слугують тексти казок та історій письменника з характеристиками героїв. **Предметом** дослідження являються особливості створення художніх образів для розкриття характеру персонажів літературного твору.

Виклад основного матеріалу. Сприйняття будь-якого мистецького твору базується на творчій уяві реципієнта. Сприйняття літературного твору значною мірою залежить від розвитку уяви читача. Перед письменником стоїть в цьому напрямку завдання – пробудити творчу уяву свого читача. Г. А. В'язовський вважає саме уяву «підвалиною творення художніх образів» (В'язовський, 1982: 294)

Філософський словник визначає художній образ як «синтезуючу форму художньої свідомості та творчості в цілому, яка втілює, творить та об'єднує зміст твору; характеризується повнотою і цілісністю. В залежності від масштабу охоплення матеріалу Х. о. виступає як окрема складова твору або як його подоба в цілому. Наявність Х. о. є визначальною ознакою, атрибутом мистецтва, що перетворює чуттєвий аспект естетичних явищ у феномен художньої культури, надає мистецтву рис однієї з вищих форм духовного освоєння буття.» (Філософський енциклопедичний словник, 2002: 702)

Одним із важливих факторів для успішної репрезентації персонажа в літературному творі є створення його художнього образу. Ключовим елементом в системі категорій, з яких формується художній образ є характер. У психології дане поняття трактується не завжди однозначно. На що вказує тлумачний словник: «Характер (від гр. *charakter* – відмітна риса, ознака, особливість) – 1) Сукупність психічних особливостей даної людини, що проявляється в її діях, поведінці; це поняття трактується далеко не однозначно... Риси характеру допомагають – або заважають – особистості встановлювати правильні взаємини з людьми, виявляти витримку і самовладання при вирішенні складних життєвих питань, відповідати за свої дії і поведінку в суспільстві... У структурі особистості характер найбільш повно відбиває її цілісність... Характер виявляє залежність від світогляду, переконань і моральних принципів, виявляючи свою суспільно-історичну природу... Характер проявляється у системі відносин з дійсністю: 1) у ставленні до інших людей – товариськість або замкнутість; 2) у ставленні до справи – відповідальність або несумлінність, працьовитість або лінощі та ін.; 3) у ставленні до себе – скромність або самозакоханість, самокритичність або самовпевненість, гордість або приниженість; 4) у ставленні до власності – щедрість або жадібність, ошадливість або марнотратність, акуратність або неохайність» (Шапар, 2007: 581-582)

Для створення яскравого художнього образу персонажа автор наділяє його певним характером. Риси характеру залежать від творчого задуму, від світоглядних поглядів автора на момент написання твору, від ідей, на втілення яких має працювати даний персонаж. Окрім характеру художній образ у творі реалізується також через: «зображення зовнішності персонажа (літературний портрет); розповідь про вчинки і поведінку героя, відтворення його внутрішнього світу (роздумів, настроїв, почуттів); пряму авторську характеристику; непряму характеристику (відображення внутрішнього стану героя в певний момент дії через повідомлення про його жести, міміку, інтонації); опосередковану характеристику (наведення відгуків про нього інших персонажів літературного твору); самохарактеристика (висловлювання персонажів про власну вдачу, смаки, уподобання, інтереси, прагнення тощо); предметну характеристику (зображення речей, які оточують героя і якими він користується; екскурси в минуле, спогади); діалоги та монологи (внутрішній монолог – вираження почуттів); розкриття індивідуальних особливостей мови (лексичний запас, спосіб побудови речень, улюблені слова, вирази, вживання прислів'їв, приказок, «крилатих слів», манера говорити); описи (різних видів: портрет, пейзаж, інтер'єр тощо); ставлення персонажів до Бога, природи, різних людей і подій; прізвища та прізвиська героїв; художня деталь (особливий елемент образу)» (Іщенко, 2018: 140)

На думку Ю. І. Коваліва, характер «у художній літературі, передусім реалістичного спрямування, – внутрішній образ індивіда, зумовлений його оточенням, наділений комплексом порівняно стійких психічних властивостей, що зумовлюють

тип поведінки, означений авторською морально-естетичною концепцією існування людини» (Літературознавча енциклопедія, 2007: 554) Отже характер персонажу віддзеркалює ключові психологічні властивості людини. І завдання письменника при створенні образів своїх героїв полягає в тому, щоб надати їм реалістичних рис характеру, які допоможуть читачеві сформувати в своїй уяві персонажі, наділені саме тими рисами, якими вони володіють у творчому замислі автора. Як вже зазначалося, певним елементом, який стає на допомогу читачеві у правильному сприйнятті образу, є його характеристика, яка включає в себе літературний портрет, авторську характеристику тощо. «Портрет (франц. *portrait* – зображення обличчя людини на фотографії або на полотні) у літературі – засіб характеротворення, типізації та індивідуалізації персонажів... є засобом психологічного аналізу. Письменник через портретні деталі ... передає сутність людини, її внутрішній світ, а читач, сприймаючи їх, засвоює письменникову візію людини і концепцію особистості» (Літературознавчий словник-довідник, 2007: 546-548)

Варто зазначити, що саме чіткого портретного представлення, як однієї з форм прямої характеристики, в своїх казках та історіях Ганс Крістіан Андерсен для зображення головних героїв надає мало. Це можуть бути лише окремі описи зовнішності, висловлені за допомогою кількох слів. Проте письменник використовує інші прийоми для створення цілісної картини художнього образу. Так в казці «Das Mädchen, das auf das Brot traf» автор взагалі не дає портретного опису дівчинки в дитячі роки. А коли змальовує її зовнішність в юному віці, використовує для цього кілька образних епітетів: «Als sie heranwuchs, ... **hübsch** war sie... **fein** sah sie aus» (Andersen, 1985: 63) З перших рядків казки читач має можливість намалювати в своїй уяві образ красивої дівчини, згідно із власним баченням краси. Але Андерсен докладно описує дівчину, коли її покарано за негідний вчинок. Красива дівчина стає огидною, проте не хоче ніяк цього зрозуміти і прийняти: «Mich anzusehen, muss ein Vergnügen sein, ich habe ein hübsches Gesicht und feine Kleider!» Und nun drehte sie die Augen, der Nacken war zu steif dazu. Nein, wie war sie im Brauhaus der Moorfrau **beschmutzt** worden, das hatte sie nicht bedacht. Ihre Kleider waren wie von einem **riesengroßen Schleimfleck** überzogen; eine **Schlange** hatte sich in ihr Haar gehängt und baumelte ihr den Rücken herab, und aus jeder Falte ihres Kleides guckte eine **Kröte** hervor, die wie ein engbrüstiger Mops bellte. Das war sehr unangenehm» (Andersen, 1985: 65-66) Хоча епітети письменник використовує стилістично-нейтральні, при цьому він додає лексеми «змії» та «жаби», які підкреслюють весь жах ситуації. Автор не зосереджує свою увагу на описі краси, проте докладно описує відразливий зовнішній вигляд дівчини після покарання, очевидно, щоб донести до читача думку про те, що краса зовнішня не є найважливішою. Доброчесність та добропорядність є важливішими. Краса не повинна нехтувати людьми, тому що покарання неминує, і воно буде страшним. До того ж, дівчина не лише стає відразливою, вона, в якості покарання, попадає у володіння Болотної Володарки. Варто зауважити, що перше знайомство читача з головною героїнею відбувається вже при прочитанні назви казки «das Mädchen, das auf das Brot traf» – «Дівчина, яка наступила на хліб». В підсвідомості читача виникають перші негативні нотки, які формують його упереджене ставлення до дівчини. Оскільки у всіх народів хліб цінується як найбільший скарб. Зневажливе ставлення до нього веде до відплати. Посилує Андерсен негативне ставлення читача до героїні, додаючи до картини її художнього образу власні художні елементи, як то характеристика чи ставлення героїні до людей, використовуючи при цьому емоційно-зabarвлені епітети і фразеологічний зворот: «es war ein armes Kind, **stolz** und **hochmutig**; es steckte ein schlechter Kern in ihm, wie man sagt», «Aber als sie heranwuchs, wurde sie eher **schlimmer** als besser, aber **hübsch** war sie, und das war ihr **Unglück**...», «... **fein** sah sie aus, und der **Hochmut** nahm zu» (Andersen, 1985: 62-63) А коли дівчину було покарано вічним перебуванням у болоті, люди дізнаються про її проступок і називають її: «... **gottlose** Inger. – Sie war so **abscheulich**, ... so **garstig**, sie sollte richtig gepeinigt werden» (Andersen, 1985: 67) Весь образ головної героїні побудований на антитезі: краса «з гнильцем», красива та пихата, краса призводить до нещастя, краса, яка чиняє проступок – огидність та засудження як покарання.

В казці «Der Turmwächter Ole» Андерсен також не зосереджується на портретному описі головного героя. Лише, коли розповідає про походження Оле та про його молодість, зауважує, що «... damals war er jung und schön, wie man sagt...» Про чистоту, вимогливість та охайність Оле говорить автор словами «... er wollte seine Stiefel mit Glanzwischse gebürstet haben... aber (das) verlangte er von der ganzen Welt: Glanzwische» (Andersen, 1985: 71)

Ще один приклад мінімального портретного опису героя знаходимо в повісті «Schön». Описуючи юну дівчину, яку зустрічає молодий скульптор в одному із будинків, в який прийшов, аби розповісти про свої пригоди в Італії, Андерсен використовує метонімію і представляє її фразою «пара великих очей кольору моря»: «... neben der Frau sah ein **Paar große meerblaue Augen**, es war die Tochter der Frau... die Tochter (war) die schöne Najade des Quells... Wie war sie schön!», і тільки в уяві читача сформувався образ прекрасної молодої дівчини, як автор приземлює читача, додаючи, що прекрасна зовнішність виявилася пустою в середині: «Sie war für einen Bildhauer etwas zum **Ansehen**, aber **nichts** um mit ihr ein Gespräch zu führen, und sie sprach auch nicht oder nur sehr selten» (Andersen, 1985: 107) Молодий архітектор все ж закохується в зовнішність: «... die **zwei blauen Augen**, die diesen Abend für ihn leuchteten, **bargen Schätze, Schätze des Geistes und des Herzens**, reich wie alle Herrlichkeiten Roms, und als er die Gesellschaft verließ, ja, da war er weg – weg in das Fräulein», «Welche Macht lag nicht in diesen klaren Augen! Diese meerblauen Wasser! Dieses stille Wasser mit dem tiefen Grund!» Красу дівчини письменник описує лише згадуючи її очі, порівнюючи їх із водами та застосовуючи при цьому різні образні епітети. (Andersen, 1985: 108) Після одруження приходять прозріння в думки Альфреда. Він врешті решт розуміє, що одружився із пустою красивою лялькою: «der Zauber der Form hatte ihn betört; er hatte auf das Futteral gesehen und nicht auf das, was darin steckte, und das ist ein Unglück, ein großes Unglück im Ehestand... In großer Gesellschaft ist es höchst unangenehm, zu merken, ... zu hören, dass Frau und Schwiegermama dummes Zeug reden...» (Andersen, 1985: 110) І в цій повісті Андерсен застосовує антитезу при створенні художнього образу своїх героїв. Архітектора та його обраницю він називає Пігмаліоном та Галатеею. Краса дівчини пуста, оскільки з молодою дівчиною не було про що говорити. Ейфорія закоханості переростає в нещасливий шлюб. Також в кінці повісті архітектор одружується після смерті першої дружини вдруге, проте, на відміну від першого шлюбу з красунею, другий шлюб він бере із жінкою звичайної зовнішності: «Er ist von Schönsten zum Hässlichsten gegangen...» (Andersen, 1985: 112) В уста свого героя Андерсен вкладає власні думки та переконання, що краса людини в її розумі, вчинках, в її вмінні любити та співчувати: «Pygmalion bekam seine Galathea!... ich hatte mich wirklich in eine schöne Statue verliebt... aber die verwandte Seele, die der Himmel uns sendet, einen von seinen Engeln, der mit uns fühlen, mit uns denken, uns aufrichten kann, wenn

wir gebeugt werden, den habe ich erst jetzt gefunden und gewonnen. Du kamst, Sophie! Nicht in Formschönheit, im Strahlenglanz – aber gerade richtig, hübscher als es nötig ist! ... Du kamst und lehrst den Bildhauer, dass sein Werk nur Ton, nur Staub ist, nur ein Abdruck von jenem innersten Kern, den wir suchen sollen!» (Andersen, 1985: 112)

В повісті «Der Marionettenspieler» Ганс Крістіан Андерсен, не вдаючись до детального опису зовнішності, знову демонструє перед читачем на прикладі двох чоловіків з різною освітою та різним родом занять важливі для себе життєві постулати. В повісті літературний герой знайомить читача із цікавим, на його погляд, персонажем, лялькарем, який називає себе найщасливішою людиною в світі: «An Bord des Dampfschiffes befand sich ein ällicher Mann mit einem so vergnügten Gesicht, dass, wenn er nicht Lügen sprach, er der glücklichste Mensch von der Welt sein musste» (Andersen, 1985: 147) Проте, не завжди лялькар вважав себе таким. Подальша історія розповідає читачеві про життєвий шлях, який навчив героя насолоджуватися щастям, цінувати те, що він має. «Seine angeborene gute Laune, sagte er, sei von einem polytechnischen Kandidaten geläutert worden, und bei diesem Experimenten sei er vollkommen glücklich geworden» (Andersen, 1985: 147) Образ «кандидата» також не має докладного портретного опису. «Auf einmal kommt da eine schwarzgekleidete Person von studentenhaftem Aussehen ... es war ein ungewöhnlicher Zuschauer!» (Andersen, 1985: 147) Вочевидь Андерсен знову дає можливість розгулятися читачській уяві. Адже портретна зовнішність не важлива, важливий загальний художній образ, ідеї та переконання, які автор прагне донести до читача за допомогою героїв своїх творів. І новий глядач стає найважливішою людиною в житті власника лялькового театру: «Der polytechnische Kandidat war meine „sic“, mein einziger Zuschauer, für den ich spielte» (Andersen, 1985: 148) Так було на початку їх знайомства, так тривало і в подальшому. Головний глядач стає вчителем, який проводить лялькаря крізь спіраль життєвих перипетій та закаляє його в життєвій мудрості. Залізо, яке в повісті після контакту зі спіраллю, змінює свої властивості стає символом духовної трансформації людини: «... ein Stück Eisen, dass durch eine Spirale fällt, magnetisch wird. Ja, was ist das? Der Geist kommt über das Eisen, aber woher kommt er? Er ist gerade wie mit den Menschendieser Welt, ... der liebe Gott lässt durch die Spirale der Zeit purzeln, und der Geist kommt über sie, und so steht da ein Napoleon, ein Luther oder eine ähnliche Person! Die ganze Welt ist eine Reihe von Wunderwerken» (Andersen, 1985: 148)

Повість «Zwei Brüder» описує дитячі роки двох відомих данських братів Ганса Крістіана та Андерса Сандьое Ерстед. Вони народилися в маленькому місті на данському острові. В повісті ми маємо звичну відсутність чіткого портретного опису. На нашу думку, автор не дає його навмисне, адже пише про відомих в його країні людей, та представляє художні образи персонажів за допомогою таких художніх засобів як авторська характеристика, опис обставин, в яких герої проживають, їх внутрішній монолог. Будинок, в якому брати зростають, є незвичайним будинком, але в ньому відбуваються незвичні речі. «Auf einer der dänischen Inseln, wo sich alte Thingstätten in den Kornfeldern und große Bäume in den Buchenwälder erheben, liegt eine kleine Stadt, deren niedrige Häuser mit roten Ziegeln gedeckt sind. In einem dieser Häuser wurden über glühenden Kohlen auf dem offenen Herd wunderliche Dinge gebraut, es wurde in Gläsern gekocht, es wurde gemischt und destilliert, es wurden Kräuter in Mörsern gestoßen; ein älterer Mann stand dem Ganzen vor» (Andersen, 1985: 151) Всім керував старший чоловік, який символізує життєву мудрість, та з уст якого лунає настанова, яка повинна визначати життєві пріоритети: «Man muss gut auf das Rechte achten, ... ja, das Rechte, das Richtige, die Wahrheit in jedem geschaffenen Teil muss man erkennen und sich daran halten.» (Andersen, 1985: 151) Згідно цих настанов синів і виховувала мати. Хлопчики різного віку і наділені різними талантами та вдачею. Так їх описує Андерсен: «Der ältere der Knaben sah keck und schelmisch aus, seine Lust war, von den Naturkräften, von Sonne und Sternen zu lesen, kein Märchen war ihm schöner. Oh, welch ein Glück, auf Entdeckungsreisen zu gehen oder herauszufinden, wie sich die Flügel der Vögel nachmachen lassen, und dann fliegen können... Der jüngere Bruder war stiller und vertiefte sich ganz in die Bücher... Der Gedanke von dem Rechten, von der Wahrheit, die siegen sollte und musste, erfüllte ihn so mächtig» (Andersen, 1985: 152) Із дитячих мрійників виросли Ганс Крістіан Ерстед – відомий данський фізик, хімік та натурфілософ, та Андерс Сандьое Ерстед – відомий данський політик та юрист, прем'єр-міністр Данії.

Висновки. В даній науковій розвідці було здійснено спробу аналізу шляхів репрезентації художніх образів персонажів у казках та повістях данського письменника Ганса Крістіана Андерсена. В ході дослідження було з'ясовано, що автор для створення повноти художнього образу та реалізації творчого замислу здебільшого використовує непряму авторську характеристику, яка включає описи вчинків, манер, вподобань головних героїв, характеристику їх іншими персонажами та самим автором, опис навколишнього середовища. Натомість Андерсен мало уваги приділяє прямій портретній характеристиці зовнішності, обмежуючись лише скупими описами. На нашу думку, зроблено це з метою зосередження уваги читача на вчинках персонажів, як головній складовій, на думку письменника, художнього образу та важливому засобі реалізації творчого задуму автора та демонстрації його ідейного світу. Для подальшого дослідження перспективним вбачається зосередження уваги на лексико-стилістичних засобах формування образів головних персонажів прозових творів Г.К. Андерсена.

Література:

1. В'язовський Г.А. Творче мислення письменника: дослідження. Київ : Дніпро, 1982. 334 с.
2. Деркачова Ольга. Притчевий характер казок Г. К. Андерсена (на матеріалі казки «Історія однієї матері»). *Творчість Ганса Крістіана Андерсена: реалії XXI століття*: матеріали наукової відео-конференції з міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 28 травня 2020 р.) / редкол.: І. В. Козлик (голова) й ін. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 129 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 28,3 Мб. ISBN 978-966-286-189-1.
3. Іщенко М. П. Методологічні засади літературознавства в дослідженні специфіки жіночого роману Ш. Бронте та Е. Бронте. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*. 2018. № 1. С. 138–142.
4. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / за ред Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с. (Nota bene). ISBN 978-966-580-244-0.
6. Мартинець Алла. Автобіографічні елементи роману Г.К. Андерсена «Усього тільки скрипаль» *Творчість Ганса Крістіана Андерсена: реалії XXI століття*: матеріали наукової відео-конференції з міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 28 травня 2020 р.) / редкол.: І. В. Козлик (голова) й ін. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 129 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 28,3 Мб. ISBN 978-966-286-189-1.
7. Росстальна Олена. Казки Г.К. Андерсена як креалізовані тексти. *Творчість Ганса Крістіана Андерсена: реалії XXI століття*: матеріали наукової відео-конференції з міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 28 травня 2020 р.) / редкол.: І. В. Козлик (голова) й ін. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 129 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 28,3 Мб. ISBN 978-966-286-189-1.

8. Філософський енциклопедичний словник. НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди / редкол.: В. І. Шинкарук (голова) та ін. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
9. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с. ISBN 966-7880-85-0.
10. Andersen H. C. (1985) *Sämtliche Märchen und Geschichten. Zweiter Band.* Leipzig und Weimar: Gustav Kiepenheuer Verlag. 624 S.
11. Bøgh B. and Bøgh N. (1878) *Breve fra H. C. Andersen (Letters From Hans Christian Andersen).* Copenhagen, Vol. 2. 121 f.
12. Bredsdorff E. (1994) *H. C. Andersen og Georg Brandes, Aschehoug.* Copenhagen.

References:

1. V'yazovs'kyu H.A. (1982) *Tvorche myslennya pys'mennyka: doslidzhennya.* [Creative thinking of the writer: research.] Kyiv : Dnipro. 334 [in Ukrainian].
2. Derkachova O. (2020) *Prytchevy kharakter kazok H.K. Andersena (na materiali kazky «Istoriya odnyeyi materi»* [The allegorical character of the tales of H.K. Andersen (based on the story "The Story of a Mother") *Tvorchist' Hansa Kristiana Andersena: realiyiyi XXI stolittya: materialy naukovoyi video-konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu (m. Ivano-Frankivs'k, 28 travnya 2020 r.) / redkol.: I. V. Kozlyk (holova) y in. Ivano-Frankivs'k : Symfoniya forte, 2020. 129 s. ISBN 978-966-286-189-1*[in Ukrainian].
3. Ishchenko M. P. (2018) *Metodolohichni zasady literaturoznavstva v doslidzhenni spetsyfiky zhinochoho romanu Sh. Bronte ta E. Bronte* [Methodological principles of literary studies in the study of the specifics of the female novel by S. Bronte and E. Bronte] *Visnyk universytetu imeni Al'freda Nobelya. Seriya: Filolohichni nauky.* 2018. № 1. S. 138-142. [in Ukrainian].
4. *Literaturoznavcha entsyklopediya: u 2 t.* [Literary encyclopedia: in 2 vols.] / Avt.-uklad. Yu.I. Kovaliv. Kyiv : VTs «Akademiya», 2007. T. 2. 624 S [in Ukrainian].
5. *Literaturoznavchyy slovnyk-dovidnyk* [Literary dictionary-reference] / Za red R. T. Hrom'yaka, Yu. I. Kovaliva, V. I. Teremka. Kyiv: VTs «Akademiya», 2007. 752 s. (Nota bene). ISBN 978-966-580-244-0 s. [in Ukrainian].
6. Martynets' A. (2020) *Avtobiohrafichni elementy romanu H.K. Andersena «Us'oho til'ky skrypal'»* [Autobiographical elements of the novel by H.K. Andersen "Only the violinist"/] *Tvorchist' Hansa Kristiana Andersena: realiyiyi XXI stolittya: materialy naukovoyi video-konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu (m. Ivano-Frankivs'k, 28 travnya 2020 r.) / redkol.: I. V. Kozlyk (holova) y in. Ivano-Frankivs'k : Symfoniya forte, 2020. 129 s. ISBN 978-966-286-189-1*[in Ukrainian].
7. Rosstal'na O. (2020) *Kazky H.K. Andersena yak krealizovani teksty.* [Fairy tales by G.K. Andersen as realized texts] *Tvorchist' Hansa Kristiana Andersena: realiyiyi XXI stolittya: materialy naukovoyi video-konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu (m. Ivano-Frankivs'k, 28 travnya 2020 r.) / redkol.: I. V. Kozlyk (holova) y in. Ivano-Frankivs'k : Symfoniya forte, 2020. 129 s. ISBN 978-966-286-189-1*[in Ukrainian].
8. *Filosofs'kyy entsyklopedychnyy slovnyk* [Philosophical encyclopedic dictionary]. NAN Ukrayiny, In-t filosofiyi imeni H. S. Skovorody / redkol.: V. I. Shynkaruk (holova) ta in. Kyjiv: Abrys, 2002. 742 s.
9. Shapar V. B. (2007) *Suchasnyy tлумachnyy psykholohichnyy slovnyk.* [Modern explanatory psychological dictionary] Harkiv: Prapor. 640 s. ISBN 966-7880-85-0. S. 581-582.
10. Andersen H.C. (1985) *Sämtliche Märchen und Geschichten.* [All fairy tales and stories] Zweiter Band. Leipzig und Weimar. Gustav Kiepenheuer Verlag. 624 S.
11. Bøgh B. and Bøgh N. (1878) *Breve fra H. C. Andersen (Letters From Hans Christian Andersen)* Copenhagen. Vol. 2. 121 f., S.24.
12. Bredsdorff E. (1994) *H. C. Andersen og Georg Brandes, Aschehoug* [H. C. Andersen and Georg Brandes, Aschehoug]. Copenhagen.